

FDF NIEUWSBRIEF APRIL 2020

Juridische houdbaarheid van Nederlands stikstofbeleid: Een aanfluiting

De landbouw is één van de vitale sectoren, dat is opnieuw en overtuigend bevestigd in de huidige Corona crisis. De Nederlandse samenleving ‘drijft’ op de vitale sectoren, de cruciale beroepen. „In deze tijd beseffen we extra hoe waardevol het is dat we boeren, tuinders en vissers hebben, ” zegt minister Schouten in een videoboodschap ... voor de bühne?

Voortvarend maakt dit Kabinet en zéker deze minister van LNV, ‘gebruik’ van de huidige crisissituatie en de invloed die dat heeft op het democratische gehalte van het Bestuur in Nederland.

Er is in Nederland geen officiële noodtoestand afgekondigd, maar je zou het wel denken als je ziet hoe de besluitvorming momenteel vorm wordt gegeven door dit Kabinet: met razende vaart worden er momenteel meer dan 84 wetten doorheen gejaagd als hamerstuk.

Wetten die momenteel niet behandeld en bediscussieerd kunnen worden in de Tweede Kamer: de Kamerleden laten zich buiten spel zetten.

Wetten die worden geïmplementeerd zonder dat wij - de betrokken en gedupeerde burgers - onze democratische staatrechtelijke rechten kunnen gebruiken, zoals **het recht op demonstratie**.

Ondertussen krijgen wij – FDF - wel commentaar over “de toon” in onze persberichten, door valse profeten in de Tweede Kamer die vinden dat “Nederland in deze donkere tijden wel wat anders aan het hoofd heeft”. Dat zou inderdaad zo moeten zijn: we zouden ons allemaal moeten realiseren dat deze donkere tijden **niet het moment zijn om op dictatoriale wijze de democratie te schenden**, dames en heren binnen Rutte III!

Belofte maakt schuld

De minister van LNV, die op 1 oktober op het podium op het Malieveld nog verklaarde dat er onder haar ministerschap geen halvering van de boerenbedrijven en veestapel plaats zou vinden, handelt tegenovergesteld – en **spreekt de waarheid niet**.

De minister van LNV, die verklaarde dat er geen sprake zou zijn van gedwongen bedrijfsbeëindigingen, handelt tegenovergesteld – en **spreekt de waarheid niet**.

De premier, die bevestigde dat de Nederlandse boeren niet het probleem waren in de stikstofimpasse maar wel kunnen bijdragen aan de oplossing, handelt tegenovergesteld en **spreekt de waarheid niet**. Spoedwetten werden en worden ingevoerd en opgetuigd om met ons af te rekenen. **Belofte maakt schuld minister Schouten, premier Rutte**.

Hoeveel waarde moeten wij nog hechten aan de bewering van minister Schouten, dat ze zich beseft hoe waardevol het is dat we boeren, vissers en tuinders hebben?

Crisis- en Herstelwet

De publicatie in de Staatscourant d.d. 23 maart 2020 van de Regeling Natuurbescherming is een uitbreiding van de Crisis- en Herstelwet. De Crisis- en Herstelwet, aangenomen op 28 februari 2020, wordt momenteel opgetuigd om zo snel als mogelijk boeren uit het landschap te vegen. Meer dan te

halveren. Op basis van volstrekte willekeur. Dat kan op basis van de ruime mogelijkheden die deze wet biedt aan gemeentes, waterschappen en provincies om **boeren te onteigenen en/of reductie maatregelen op te leggen**. Zelfs al bezit je bedrijf alle benodigde en verleende vergunningen. Sterker nog: vergunningen kunnen op basis van deze wet ook weer afgenomen worden, zoals de analyse door Franca Damen, van de 21ste tranche van deze wet duidelijk maakt. [Link naar rapport.](#)

Juridische houdbaarheid

Om inzicht te krijgen in de juridische houdbaarheid van de huidige speedwetten en beleidsmatige voorstellen voor het toekomstige stikstofbeleid, bestudeerde FDF een aantal van de bestaande afspraken en Regelingen in de EU waaraan Nederland zich gecommitteerd heeft.

Want als de Nederlandse overheid in één ding uitgeblonken heeft de afgelopen jaren, dan is het, het op ondeugdelijke wijze doorzetten van onhoudbare wet- en regelgeving.

Zoals de situatie die leidde tot de fosfaatrechten voor de melkveehouderij (Den Haag was even vergeten (?) dat we al afspraken hadden liggen in Brussel omtrent het fosfaatplafond), of het afschieten van het PAS (ook een resultaat van ambtelijk en ministerieel falen).

Al deze **beleidsmatige 'missers'** veroorzaken steeds weer een bloedbad onder boerenbedrijven. Bedrijven gaan aantoonbaar failliet door dit wanbeleid. Een schande in een democratisch bestel waarin ondernemers zich beschermd zouden moeten voelen door zorgvuldige besluitvorming aangaande wet- en regelgeving.

Extern salderen

Momenteel probeert de Nederlandse overheid "de stikstofimpasse" op te lossen, door boeren actief te stimuleren om te stoppen met hun bedrijf en daarbij hun stikstofrechten in te nemen of af te romen waarna het overgrote deel van deze rechten uitgedeeld zal gaan worden aan Schiphol (geen vergunning!), zware industrie en voor huizenbouw.

Volgens onze overheid zijn schotten tussen de verschillende stikstofherkomstbronnen – zoals het Landbouw Collectief wil – die een leegloop van de landbouwsector en het platteland kunnen voorkomen, niet mogelijk.

NEC

Bestudering evenwel van de NEC Richtlijn (*NEC staat voor 'national emission ceilings': nationale emissieplafonds voor lucht. Dit zijn Europese verplichtingen en kwantitatieve milieudoelstellingen die een monitoringsplicht kennen en een verplicht programma. De NEC-richtlijn heeft tot doel de oppervlakte in Europa die door verzuring is aangetast minimaal met de helft te verminderen*), stelt juist het omgekeerde: zowel ammoniak: NH₃, als stikstofoxiden: NO_x, staan naast o.a. fijnstof, expliciet en apart genoemd in deze, ook voor Nederland verplichte Richtlijn. Met per individuele bron, individuele percentages voor wat betreft de verplichte reductie in emissie.

Gereduceerde ammoniak emissie verschuiven naar een toename van de emissie van stikstofoxiden (zoals de Nederlandse overheid van plan is om de stikstofimpasse vlot te trekken), is niet toegestaan binnen deze Richtlijn waaraan Nederland zich gecommitteerd heeft aangezien de bronnen allemaal een reductie doelstelling hebben. Op overtreding van de NEC Richtlijn staan sancties.

Kiloton	2010 (in kiloton)				2020 t/m 2029 (elk jaar, percentageel tov 2005)					2030 en later (elk jaar, percentageel tov 2005)				
	NOx	NMVOs	SO ₂	NH ₃	NOx	NMVOs	SO ₂	NH ₃	PM _{2.5}	NOx	NMVOs	SO ₂	NH ₃	PM _{2.5}
België	176	139	99	74	-41%	-21%	-43%	-2%	-20%	-59%	-35%	-66%	-13%	-39%
Nederland	260	185	50	128	-45%	-8%	-28%	-13%	-37%	-61%	-15%	-53%	-21%	-45%

Afname verzuring

Daarnaast is NH₃ een base, terwijl NO_x verzurend werkt als het neerslaat (bij aanraking met water ontstaat salpeterzuur: één van de sterkste zuren die er bestaat). En aangezien de NEC Richtlijn juist is **opgelegd om de verzuring van het oppervlak in Europa af te doen nemen** – zie bovenstaande doelstelling - is de werkwijze die de Nederlandse overheid door wil voeren binnen het stikstofbeleid, wat dat betreft ook **in strijd met de NEC Richtlijn**.

Luchtkwaliteit

Binnen de NEC zijn er nog meer verplichtingen waaraan Nederland gehouden is binnen de EU, zoals de grenswaarden voor fijnstof. Daaraan voldoet Nederland niet. NO_x is een onderdeel van het fijnstofcomplex en is daarmee schadelijk voor de volksgezondheid. In tegenstelling tot NH₃, dat kort gezegd fijnstof wegvangt en neerslaat en daardoor een gunstig effect heeft op de luchtkwaliteit. Ammoniak emissie reduceren kan als bijeffect, zelfs het verslechteren van de luchtkwaliteit veroorzaken.

PAS Arrest

Als we vervolgens het PAS arrest van de Raad van State van 29 mei 2019 bestuderen, wordt ook daar een oordeel gegeven over het verschuiven in depositievorm van NH₃ naar NO_x. Er staat in de tekst van het arrest dat het bevoegd gezag op basis van **een passende beoordeling**, de zekerheid moet hebben verkregen dat de activiteit **geen schadelijke gevolgen** heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. “Dit is het geval wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen zijn.”

Door de extra verzuring die gepaard gaat met het uitwisselen van NH₃ voor NO_x, is er echter wél sprake van schadelijke gevolgen waardoor deze verschuiving van stoffen, juridisch gezien onhoudbaar moet zijn.

Habitatrichtlijn

Stichting Agri Facts toetste reeds het ‘Initiatiefwetsvoorstel tijdelijke noodwet stikstof’ en het ‘Wetsvoorstel Spoedwet aanpak stikstof van de regering’ aan de Habitatrichtlijn (92/43/EEG) van de Europese Commissie. Link naar STAF toets.

En concludeerde o.a. de juridische onhoudbaarheid. Persbericht STAF 2 december 2019 : *De spoedwet is eveneens gebaseerd op de misvatting dat stikstofdepositie door menselijke activiteit relevant is om verbossing van stikstofarme grond tegen te gaan. De voorgestelde maatregelen zullen echter geen meetbaar effect kunnen hebben op dit proces omdat de gronden nog steeds ieder jaar verder verrijkt zullen worden met grote hoeveelheden stikstof en dus zullen verbossen.*

De spoedwetgeving, die geen enkele rekening houdt met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, bijvoorbeeld door een drastische reductie van veeteelt te willen bereiken, is tevens in strijd met artikel 2 derde lid van de habitatrichtlijn.

De spoedwetgeving is dus in strijd met de habitatrichtlijn en daarmee juridisch niet houdbaar.

De spoedwetgeving is volgens STAF in strijd met de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Wanneer het gaat om de bescherming van stikstofarme gronden, dient de wetgeving erin te voorzien dat beheerders van natuurgebieden passende plannen maken om voldoende stikstof af te voeren, gegeven de mate waarin stikstof neerslaat. Een dergelijke aanpak is conform artikel 6 derde lid van de habitatrichtlijn en houdt tevens rekening met socio-economische factoren

Strijdig met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens

Een volgend voorbeeld van wanbeleid en juridisch onhoudbare politieke keuzes, is het “Urgenda vonnis” waar de Staat een gevoelige nederlaag leed met forse gevolgen voor de Nederlandse maatschappij. De Rechtbank oordeelde dat **de Staat haar zorgplicht jegens de Nederlandse burger had geschonden** en beval de Staat om de uitstoot van broeikasgassen **vóór 2020 met 25%** te reduceren ten opzichte van 1990. Deze uitspraak betekent dat er van uitstel van maatregelen om de CO2 te beperken, geen sprake meer mag zijn. Echter, het Kabinet wil zichzelf wél uitstel verlenen met betrekking tot de verplichte reductie van broeikasgassen van minstens 25%, “in verband met de Corona crisis”, aldus de berichtgeving. Daarmee handelt de Staat, opnieuw, **in strijd met haar zorgplicht** en in strijd met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens – zoals het vonnis al stelde.

Met betrekking tot de opdracht om de luchtkwaliteit te verbeteren, neemt de Nederlandse Staat vaker een loopje met de wet. Ondanks dat ook hier een verplichting uit voortvloeit door de met ‘Brussel’ gemaakte afspraken. Een verschuiving van ammoniak naar NOx en fijnstof is niet in overeenstemming met de zorgplicht!

Rechtsongelijkheid

Daarnaast is het opvallend hoe verschillend groepen in de Nederlandse samenleving momenteel worden behandeld door de overheid.

Minister Schouten wijst er in de media nadrukkelijk op, dat er van uitstel van stikstofmaatregelen voor de landbouwsector geen sprake kan zijn **“want ik moet de wet uitvoeren”** (die zij overigens zelf heeft opgesteld en met spoed geïmplementeerd!) en “de bouw moet vooruit”. Terwijl er door de Corona crisis en de afname van stikstofemissie door industrie en wegverkeer, inmiddels **voldoende stikstofruimte is** om huizen te bouwen.

Zelfs de gigantische economische schade die de voedselproductie - dus de landbouwsector, momenteel door de crisis leidt en nog gaat leiden – geschat op 5 miljard euro - en de gevolgen die deze crisis op wereldwijde schaal gaat veroorzaken in het ontwrichten van de economie en mogelijk de wereldorde, wordt door dit Kabinet met deze landbouwminister terzijde geschoven: de boerenbedrijven en dus de voedselproductie moeten worden afgebouwd. Met in juridisch perspectief zelfs onhoudbare wetgeving!

En dat terwijl de **agrarische sector dit jaar al een forse reductie van ammoniak emissie heeft gerealiseerd**, sowieso ook al sinds 2017 – het jaar waarop de Commissie Remkes zich in het rapport “Niet alles kan” baseert. Minister Schouten **weigert echter deze reductie mee te tellen** bij de landbouw emissie reductie voor 2020.

Met de uitvoering van het tweede rapport van de Commissie Remkes, maakt dit Kabinet nogal wat minder haast. In dit rapport “Advies Luchtvaartsector” wordt geconstateerd dat de luchtvaart zijn stikstofuitstoot moet beperken. Nu echter, oordelen hetzelfde Kabinet en dezelfde minister volstrekt anders: Schiphol mag de huidige stikstofbesparingen door de Corona crisis wél gebruiken, voor eigen groei zelfs. Schiphol mag zelfs zonder de benodigde vergunningen doorgaan met het overschrijden van de stikstofnorm, zeker tot 1 oktober. Kennelijk denkt het Kabinet dan voldoende stikstofruimte te hebben afgenomen bij de landbouw om de vergunningen van Schiphol toe te kennen. **Het is een vorm van rechtsongelijkheid die in ons bestel geen plaats zou mogen hebben!**

Rovers en slopers

Boerenbedrijven, het platteland, de gezondheid van de Nederlandse bevolking, niets is heilig bij dit Kabinet en de Eerste en Tweede Kamerleden van de coalitie. Vitale sectoren, cruciale beroepen, ze worden slecht behandeld in ons bestel waar juridisch onhoudbare wetgeving wordt doorgevoerd en opgelegd. Deze coalitie bestaat uit rovers en slopers.

En daar mogen wij **alle volksvertegenwoordigers die hun handtekening gezet hebben** onder deze kwalijke spoedwetten voor verantwoordelijk houden. U bent volksvertegenwoordiger en u dient te voorkomen dat het Kabinet **wanbeleid kan voeren!** Neem uw taak serieuzer! In het belang van de Nederlandse bevolking en de Nederlandse economie.

Rechtsgang

Op grond van bovenstaande, overweegt FDF een gang naar de rechter. Momenteel wordt daarvoor juridisch advies ingewonnen.

Echter, het zou van inzicht getuigen indien de zittende parlementsleden, óók en vóóral van de coalitiepartijen, bovenstaande spoedwetgeving en de tranches die “ daaraan worden gehangen” , alsnog naar de prullenbak zouden verwijzen: waar deze wetten horen.

Ze zijn juridisch onhoudbaar en derhalve onzorgvuldig doorgevoerd. Geen enkel parlements lid zou zijn naam moeten willen verbinden aan ondeugdelijk beleid. Wanbeleid. Vooral niet omdat dit wanbeleid onrechtvaardig is en **onherstelbare schade toebrengt aan mensen, hun gezinnen, hun bedrijven en de Nederlandse maatschappij en economie.**

FDF zal zich voor 100% inzetten voor deze boeren en hun bedrijven. Maar ook voor de Nederlandse burger want we zijn allemaal gebaat bij gezonde, schone lucht en leefomstandigheden. Zaken die niet gewaarborgd worden door dit Kabinet!

Wij strijden door! Op elk vlak. Juridisch, politiek en mét de strijders.

Is dit ook in uw belang? Word lid: farmersdefenceforce.nl/leden/lid-worden/

Het FDF Bestuur

7 april 2020